

Vedlegg 5: Intervju med Inger Kristin Ulveseth

00:00:00 Taler 1

Første spørsmålet litt om bakgrunnen din. Du gikk jo først master på ntnu?

00:00:09 Taler 2

Ja eller sivilingeniør? Men no heter det vel master ja. 5 årig

Taler 1

Var det med noe miljø?

00:00:18 Taler 2

Ja det er det. Det er det som nå heter energi og miljø, så det var begynte å bli et sånt lite fokus på miljøet, veldig lite og mer energi.

00:00:32 Taler 1

Ja passivhus og sånn?

00:00:33 Taler 2

Passivhus var ikke kommet når eg gjekk der, og når jeg var ferdig der oppe i 2003 var ikke det så veldig fokus på det.

00:00:49 Taler 2

Så det har noe skjedd masse etterkant av at jeg var ferdig for 20 år siden.

00:00:53 Taler 1

Ja da kan jeg tenke meg. Men så gikk det til NCC bygg på Østlandet?

00:01:00 Taler 2

Ja ja, jeg er i hvert første. Jeg ser underlegges som var hans er Bryggen. Ja, så da jeg fikk fast jobb som jens den brikken ja.

00:01:10 Taler 1

Og så til ulveseth, avdelingsleder.

00:01:14 Taler 3

Første sjekk her da.

00:01:14 Taler 2

Først var jeg prosjektleder, prosjektleder først.

00:01:16 Taler 2

Vedlegg 5

Jobber for oss.

00:01:19 Taler 2

Jeg jobber ut prosjektet da.

00:01:24 Taler 2

Også var jeg avdelingsleder på rehabilitering, og så.

00:01:29 Taler 2

Hva vet du? OK, men da.

00:01:31 Taler 1

Akkurat riktig person vi snakker med.

00:01:38 Taler 1

Kan du sei litt om din rolle i prosjektkvarden til Ulveseth si entreprenør drift?

Har du mykje innflytelse på prosjekta?

00:01:48 Taler 2

Ja, det er jeg som får lov til å være med og sette i grunnen alt av strategi.

00:01:54 Taler 2

Og visst det er nåke, men jeg er jo altfor lite ute på prosjekt. Så er det en ting jeg savner, så er det å få være mer ute på prosjekt hverdagen og kjenner litt granne på pulsen ute på prosjektene. Men jeg er jo heldigvis såpass tett at hvis det er noen ting som trenger en avklaring eller som skjer på prosjektet, så får lov til å være med de.

00:02:20 Taler 2

Får være med på alt i forhold til, hva vi regner på prosjekt, prosjektet utviklings biten, oppstarten på det og sette retningen på prosjektet.

00:02:32 Taler 2

Og ha kontroll både på underentreprenører, og at vi får inn det som ligger strategiene i forhold til både bærekraft, økonomi og hvem som skal være med.

00:02:49 Taler 2

Jeg kjenner prosjektet er ganske godt ja.

00:02:54 Taler 2

Og så har vi jo en rapportering med de annenhver måned, så vi går igjennom alt på HMS og kvalitet og myndighetsbehandling og økonomi.

00:03:08 Taler 2

Prøver å få med det store bildet

00:03:17 Taler 1

Vedlegg 5

Vi skal skrive om gjenbruk hos mindre og mellomstore entreprenører, og så vil vi få fram den denne praktiske gjenbruken, den uformelle, den som.

er logisk. Istedenfor, Alle har jo hørt om hulldekkene og så ble kjørt i fra Oslo til Trondheim.

00:03:46 Taler 1

Og det å flytte masser internt på et prosjekt, det har vi lyst til å få med oss.

00:03:52 Taler 2

Ja, jeg tror at det er litt viktig å fokusere på de tingene.

00:03:57 Taler 2

Det er mange som er flinke på det, og tror jeg spesielt av de mindre og mellomstore.

00:04:16 Taler 2

Men jeg tror jeg, og kanskje at jeg er en fordel for de mindre og mellomstore, fordi at de har gjerne egne lager og egne maskinparker, og eier masse utstyr selv, og jeg tror jeg at det gjør at du faktisk har litt mer fokus på den gjenbruks biten, og altså både forhold til materiell og ikke bare det som du skal bruke, men altså det som du og bruker i produksjonen og i forhold til finer, planker. Og at man tenker litt lenger og er flinkere til å bruke, for eksempel kapp.

00:04:55 Taler 1

Ja, da kommer vi litt inn på entreprenør driften. Har dere noen spesifikke tiltak opp mot gjenbruk av materiale eller optimalisering av materialer?

00:05:10 Taler 2

Ja altså det som vi får lov til å være med å påvirke, og det gjør vi. Stort sett er de fleste prosjektene inne.

00:05:18 Taler 2

Har stort sett alltid en annen optimaliseringsrunde med byggherrene, sjøl om det er en totalentreprise, for det er jo noen med å være en god rådgiver, det syns jeg er viktig som entreprenør.

00:05:34 Taler 2

Vi vet jo det at. Hvis du kan, for eksempel ha et bygg 30 centimeter høyere, så kan du bruke kanskje hele panel, sant det? Det er en enkel sak.

00:05:47 Taler 2

Hvordan du plasserer utsparing og lengde på bygg, og det er noen ting der som er enkle å ta da, for den miljøbiten og at ikke du kaster for masse.

00:06:03 Taler 2

Det går på høyde, altså byggehøyde, etasjehøyde, hvis du tenker gips, vi har alltid brukt masse gips og det blir det mykje kapp av.

00:06:12 Taler 4

Så det er viktig å planlegge helt fra starten av da, og ha eit fokus på det?

Vedlegg 5

00:06:16 Taler 2

Ja, du er nødt til å ha det med deg heile veien. For å få det best mulig da, og vi har og alltid tenkt optimalisering av konstruksjoner. Jeg tenker at det der du har mest av hentet på bærekraft. Du har en fossilfri byggeplass eller generelt, men så liten del ut av det. Mens materialbruken din, der kan du hente kjempemasse. Det blir jo klart det hvis du kan støpe et dekke på 20 centimeter i stedet fra 25 centimeter. Så s har det veldig masse å si i forhold til hvor masse materielle man bruker, hvis bygger er 10.000 kvadratmeter.

00:06:57 Taler 2

En må ta de de store tingene istedenfor å optimalisere på feile ting da, eller har fokus på de riktige tingene. Istedenfor å ta de små tingene, som gjerne er enkelt å se, men som ikkje har så mye å sei i den store sammenhengen.

00:07:21 Taler 2

Plassering av bygget, som du var inne på før vi begynte i forhold til masse forflytting.

00:07:28 Taler 2

Kor masse kan du ikke gjøre hvis du heller kan bruke steinmassene der de alt er.

00:07:38 Taler 2

Og optimalisere bygningskroppen sånn at du faktisk må skyte ut minst mulig.

00:07:46 Taler 2

Det vi ofte har gjort. Det er at vi bare graver ut for fundamentet og ikkje planerer hele tomten.

00:07:54 Taler 1

I riktig høyde?

00:07:55 Taler 2

Ja altså ja, du tar heller i forhold til gulvhøyden, så graver du ut for fundament, og så bygger du opp igjen fra riktig høyde i stedet for å gå ned, gjerne 40 centimeter under gulvet som mange gjør. Hvor du tilfører masse masser i etterkant.

00:08:17 Taler 1

Ja, men kanskje ikke like effektivt?

00:08:19 Taler 2

Nei, det er noe som er negativt, men det er noen ting med å tenke helheten på det. Hva er det egentlig det koster å kjøre ting fram og tilbake?

00:08:38 Taler 1

Ja, nå er jo Ulveseth et eiendomsfirma og entreprenører på Betong, mur og riving. Har dere noen sånn egne insentiver når vi driver med riving? River med omhu?

00:08:56 Taler 2

Vedlegg 5

Omhu ja, i og med at vi har fått den murer delen og som vi er så heldig at vi får rive noe i gamle bygg, så har vi jo tatt vare på veldig masse tegl

00:09:10 Taler 2

For det har vært en sånn veldig sånn pluss igjen senere på mur, selv om det både koster mer å rive det skånske og sånt så.

00:09:20 Taler 2

Har vi hatt en pluss der, for da har vi kunnet sett det, men her er et verneverdig bygg eller fredede bygg. Vi har allerede stående en del paller her med riktig murstein.

00:09:42 Taler 2

Så disse freda byggene, er det veldig pluss å kunne bruke og tilbakeføre, med det som er fra samme tidsperiode.

00:09:52 Taler 1

Da har vi et spesifikt eksempel i fra Nygårdsgata. Da henter vi ut ifra Nygårdsgata og satt inn igjen i Nygårdsgata.

00:10:00 Taler 2

Det var veldig bra strategi å få den jobben der, for da tenkte vi det er noen ting som kan gjøre oss bedre.

00:10:08 Taler 2

Da i forhold til den ombruk og gjenbruks biten. For tidligere har det blitt mindre ting, som har gjort at vi har gjenbrukt.

00:10:26 Taler 2

Men det som vi alltid har vært flink til i Brødrene Ulveseth. Det er å ta vare på materiell som vi har brukt, altså det som har vært igjen i fra produksjonen.

00:10:42 Taler 2

Fra betong og fra mur og egentlig grunn og.

00:10:45 Taler 2

Er det noen ting som du kan bruke om igjen, så ta deg en tur inn på lageret, og så ser du om det ligger i noe der.

00:10:59 Taler 1

Har dere en plass dere lagrer masse?

00:11:03 Taler 2

Ja, vi har jo vært så heldig at vi alltid har hatt det. Vi har jo hatt Straume næringspark som vi drev og utviklet i 30 år. Da har det alltid vært en tomt til å legge fra seg masser.

Og så har vi veldig god til å samarbeid med andre.

00:11:27 Taler 1

Vedlegg 5

Da vil jeg høre litt mer om, det samarbeidet med andre entreprenører. Der dere heller kan kjøre til en annen byggeplass en å kjøre til deponi.

00:11:38 Taler 2

Ja det har vi alltid hatt fokus på i Bergen tidligere. Så ser vi det at det forsvinner litte grann etter hvert som alle blir større, og det blir vanskeligere å håndtere for at du skal jo å ha full kontroll på alt av masser.

00:11:53 Taler 2

Men problemet i Bergen nå er. Jeg vet ikke hvor mange tipper som finnes i Bergen nå, er det bare 2? ja.

00:12:01 Taler 2

Og resten setter vi på en båt og sender rundt omkring i verden. Det er jo ikke en bærekraftig måte å drive på.

00:12:14 Taler 2

Og de tippene som er på Sotra og da det er nå 2. Men de er fulle.

00:12:22 Taler 2

Er ikke masse, Hylland har sin og han Sotra kran har sinn. Og de er fulle begge 2 tror jeg, så da er det noe helst det. Da bruker du jo det til dine egne prosjekt.

00:12:35 Taler 2

Og det er det vi har gjort med Straume næringspark og ikke sant, du har kunnet brukt det til å bygge opp nye tomter og fyller ut for kai, og samme for Døysje.

00:12:52 Taler 2

Men det er jo de store massene, og så har jo du mindre masser. Dei kan du ta vare på en tomt som du vet at du skal bygge på om eit år

00:12:59 Taler 1

Ja, er det noen spesifikke eksempel, at dere har samarbeidet med en annen entreprenør?

00:13:10 Taler 2

Ja vi, vi har jo. Vi har for eksempel nå sist, så har vi samarbeider med Veidekke og Rivenes.

Når de tok ut den tomten på Straume. Så leverte de ned til oss på kaien, for at ikke de skulle måtte kjøre så langt. Reine steinmasser, tipp topp.

00:13:36 Taler 2

Og det gjorde vi jo ute på Terneholmen og. Der skulle jo Sartor maskin skulle ha den moloen ute i øygaard.

00:13:46 Taler 2

Da tok de jo ut deler av tomten for oss på Terneholmen sant, så brukte den til å fylle inn, så det er nok ting må klare å se litt sammenheng.

00:14:00 Taler 2

gjerning på en riktig måte, vinn vinn for flere.

00:14:08 Taler 1

Praktisk, kanskje litt uformelt, og ta den samtalen sant?

00:14:13 Taler 2

Ja, vite hvem som skal gjøre hva.

00:14:18 Taler 2

Du må jo ha litt nettverket i bransjen.

00:14:22 Taler 2

Med som regel altså. Det er jo når det kommer til den Stein og masseforflytting og sånt, så er det jo noen selskap som er store på dette.

00:14:33 Taler 2

Og det er jo veldig mange av de samme transportørene, Bjørnars du har Åsane sand og singel,

00:14:43 Taler 2

Det er mange av de samme som kjører for oss alle sammen sant, så det er vet gjerne ja, men de skal jo vekk med et lass her, har de snakka med de?

00:14:51 Taler 1

Litt enklere å planlegge.

00:14:54 Taler 1

Alle kjenner hverandre nesten.

00:14:55 Taler 2

Ja, det er en liten bransje.

00:14:59 Taler 2

Og av disse grunn entreprenørene og, vi driver jo bare på egne prosjekter stort sett, så har du jo Sartor og Drange og Rivenes som er store og gjerne snakkes mer sammen.

00:15:14 Taler 2

Og mer sunnere i effekter og akkurat der.

00:15:17 Taler 2

ta no en telefon da til Veidekke og høre om de har noe i nærheten når vi vet at vi har noe midt i byen og sant.

00:15:25 Taler 1

De har jo masse prosjekter på Straume, altså vi og Sartor har på Straume.

00:15:31 Taler 2

Vedlegg 5

Ja må ta litt de som driv med det samme.

00:15:36 Taler 1

Så er det litt sånn internt på prosjekt, så husker jeg oppe på Sandsli. Der hadde vi jo fresemasse i fra asfalten, og det er jo litt verre og få vekk ifra at prosjekt da må du kjøre på deponi.

00:15:50 Taler 2

Ja og det er og er jo egentlig tullete at du ikkje kan bruka det opp igjen.

00:15:57 Taler 1

Men det går greit på egne prosjekt på samme prosjekt?

00:15:59 Taler 2

Ja på samme prosjekt så går det, men der og tenker jeg, altså asfalt er jo en ressurs og gjerne ein miljøversting. Sånn sett sånn, så det er jo noen ting som jeg trur at ja. Anleggsbransjen jobber med det nå. Hvordan kan du få bedre gjenbruk på de tingene? For du kan jo knuse det opp.

00:16:21 Taler 1

Ja, det var jo da vi gjorde på Sandsli, brukte han som planering masse.

00:16:28 Taler 2

Og så har vi jo fått lov til å bruke det på sånne her skogsveier og mer sånne saker.

00:16:36 Taler 1

Men blir de andre massene som er nær rundt med en gang forurenset masser da?

00:16:44 Taler 2

Du er det usikker på altså? Nei, for det er jo det samme hvis du legger asfalt.

00:16:58 Taler 2

Det der kan jeg faktisk ikke nok om at da må vi spørre Ottar.

00:17:12 Taler 1

På Ortun så var det jo dei bjelkene. Var da i regi av dåke eller Bergen kommune, eller i samarbeid?

00:17:26 Taler 2

De var arkitekten som kom opp med det, så den lå allerede i forprosjektet.

00:17:41 Taler 2

Men jeg vet ikke. Jeg husker ikke om det sto vel at jeg skulle gjenbrukes til interiøret da? Ja, og så er det jo utformingen. Det er jo et samarbeid mellom oss, arkitekt og faginnredning.

00:17:59 Taler 1

Ja, det er veldig flotte benka.

00:18:00 Taler 2

Vedlegg 5

Ja, og så brukte vi jo noe i amfiet.

00:18:06 Taler 2

og så leverte vi nok ut til Askøy til den her kulturfabrikken der ute, så de brukte den til å bygge med.

00:18:17 Taler 1

De brukte det til å lage litt egne prosjekter?

00:18:20 Taler 2

Ja, de bygde på der ute tror jeg.

00:18:25 Taler 2

De brukte de i sinn nåværende form.

00:18:30 Taler 1

Det er jo veldig sånn planlegging for gjenbruk. Er da vanlig prosjektene i oppstarten av prosjektet, at det blitt tatt hensyn til?

00:18:42 Taler 2

Vi prøver å gå inn på alle rehabiliteringer, å sjå om det er noe vi kan bruke om igjen.

00:18:49 Taler 2

Og så er det dessverre leietakere i kontorbygg som gjerne setter ned foten på at, dette er ikke noe vi ønsker å gjenbruke.

00:18:59 Taler 1

Dei vill ikkje ha gamle himlingsplater?

00:19:00 Taler 2

Nei nei.

00:19:03 Taler 2

Og så er gjerne det tekniske anlegget Utgått, og jeg ser at vi har drevet og revet på. Vi har jo hatt stående sant. Vi er så heldige. Vi har jo hatt lager.

00:19:16 Taler 2

Så det vi alltid har gjort. Det er jo det at vi har tatt med oss når vi har revet i bygg så vi tatt med oss dører

00:19:24 Taler 2

Alltid tatt med oss dørene fordi de kan vi bruke i boligprosjekt som midlertidige dører

00:19:35 Taler 2

For å skille sonene, men igjen når du er ferdig i en leilighet.

00:19:38 Taler 2

Sant for ikke å sette inn de varige dørene for tidlig, så er det veldig greit å bruke noe midlertidig.

Vedlegg 5

00:19:48 Taler 2

Alltid gjort det vel kanskje å ta litt hardt i, men han har gjort de siste 10 årene.

00:19:59 Taler 2

Jo, det som har vært gjort tidligere, er at dørene blir satt inn var altfor tidlig.

00:20:03 Taler 4

Ja, så ble de skadet?

00:20:04 Taler 2

Ja

00:20:05 Taler 2

nå ser jo det at Krav om disse her. De driver jo med utleie av midlertidige dør. Nå kan du leie deg ei dør.

00:20:19 Taler 2

Ja Andreas det var litt gal for det står så masse borte på lageret.

00:20:41 Taler 2

Kontor frontene sant? Det forandrer seg littegranne fra år til år, så han profilene blir tynnere og tynnere. Nå har du jo nesten ikke profilen, så nå vil jo du helst ha rene glassfronter.

00:20:52 Taler 2

Og det er jo og er jo en sånn ting som går og river egentlig fint brukernes ting. Ja å koste, og der har vi sagt at laget ut på Straume prøver å få brukt lit.

00:21:06 Taler 2

Det her er jo alt bygd opp denne. Etasjen her, er jo rein gjenbruk.

00:21:14 Taler 2

Ok da så er det ikke tipp topp. Det er ikke siste møte

00:21:17 Taler 2

Men det går fint an til å trives i dette og tenker jeg da.

00:21:20 Taler 4

Ja, det er jo kjempe bra dette her.

00:21:30 Taler 2

Sånn som nygårdsgaten når du skulle ta 17.000 kvadrat, så kan du klare å få ganske masse brukenes himlingsplater. Men det som er problemet med himlingsplate er jo det mesteparten av de er jo enten hull for en sprinkel eller gått i stykker når du tar de ned. Så det er vanskelig å få nok til store arealer.

00:21:57 Taler 4

Men har de et fokus på når de riveren himlingen at de er forsiktige.

Vedlegg 5

00:22:03 Taler 2

Ja, vi har mer fokus på det nå.

00:22:06 Taler 2

Og så mener jeg at det er fullt mulig. Da trenger du å bare bære systemet, for den er det ikke så lett å ta vare på.

00:22:16 Taler 1

ja den kutter vi rett ned.

00:22:32 Taler 1

I nygårdsgata så var det jo sånn saneringsgruppen ga dere beskjed til dei at dei måtte rive forsiktig?

00:22:41 Taler 2

Nei der var vi inne og plukket selv det som vi mente var mulig.

00:22:44 Taler 1

I tidleg fase?

00:22:46 Taler 2

Før vi satte i gang saneringsgruppa.

00:22:49 Taler 2

Og så hadde vi masse arkitekter inne for å sjå om de kunne gjenbruka nåke. Og så var det det som allerede var satt av i forprosjektet der at du skulle ombruke og gjenbruke.

00:23:14 Taler 2

Her er jo møbler som universitetet selv fant ut at det passet ikke noen plass hos de, så de har vært Superflink og tatt vare på møblane.

00:23:27 Taler 2

Men dette her er det bare litt sånn småskader på det sant ikke alt som er helt sånn tipp topp ja, nå har vi nå prøvd å både skrudd og fikse og ordne, men.

00:23:37 Taler 2

Funker helt fint, så det er littegrann for å vise at det kan jo være at vi som både leietakere og som bruker er nødt til å tenke litt annerledes.

00:23:48 Taler 2

For det er masse som går an til å fikse på.

00:24:17 Taler 1

Hvis dere skulle ha kjøpt nytt her nede, da hadde det vært ganske lignende.

00:24:22 Taler 2

Ja, det er ja, det hadde jo vært et stort bord med brønn er og ja, det er ikke masse så det vært.

Vedlegg 5

00:24:39 Taler 2

Ja ja da vi er jo så er vi vel. Vi er ikke så store for langene. Vi entreprenørbransjen er vant til å sitte ute på en bråker, og det er og har vi alltid gjort sånt hvis vi har revet. Vi har jo vært veldig masse rehabilitering, har jo vi drevet med alle år.

00:24:55 Taler 2

Og hvis det har stått møblar der, så har vi jo gjerne tatt i og brukt i brakkeriggen. Ikke sant? Fordi at der er det røffere bruk.

00:25:08 Taler 1

Gå gjennom en rive periode der inne og?

00:25:09 Taler 2

Ja gjør det.

00:25:13 Taler 2

Ting som du kan bruke sant, når vi har revet ventilasjonsaggregat små, så har vi jo gjerne brukt det opp igjen.

00:25:22 Taler 2

I brakkerigger som vi har hatt rundt.

00:25:23 Taler 2

Omkring, ikke sant?

00:25:25 Taler 1

Fordi vi har en del brakkerigger i Ulveseth. Er det mye som er gjenbruk i fra prosjekt som er tatt inn i de?

00:25:33 Taler 2

Ja det er jo for så vidt.

00:25:39 Taler 2

Og så bruker vi jo veldig masse rester.

00:25:42 Taler 2

Av gulvbelegg og sånt

00:25:43 Taler 2

Og det er ikke så farlig. Det er jo ikke så store biter du skal ha hell.

00:25:47 Taler 4

Nei, men det er jo bedre å bruke noe rester enn å kjøpe nytt til en brakkerigg.

00:25:51 Taler 4

Så da får du brukt det.

Vedlegg 5

00:25:53 Taler 1

Litt inn på det med rester da fordi vi legger jo masse fliser.

00:25:59 Taler 1

Og da tar vi vare på et par kvadrat.

00:26:03 Taler 2

Ja vi gjør det.

00:26:05 Taler 2

Vi pleier som regel å sette de igjen hos byggherren eller i bygget, sånn at de har noe når de skal reparere.

00:26:12 Taler 2

Men det som blir til overs ja, det står det og er jo fullt altså av fliser.

00:26:17 Taler 1

Rester legger dere planer for å bruke det igjen.

00:26:20 Taler 2

Prøver jo alt det å.

00:26:23 Taler 2

Det er jo det som vår fordele.

00:26:25 Taler 2

At vi eier.

00:26:25 Taler 2

Noe bygg selv og sånt som du skal ha opp ett.

00:26:28 Taler 2

Altså det gjør ingenting om du har i et forretningsbygg tenker jeg da om du bruker forskjellig type flis.

00:26:36 Taler 2

Og så har vi alltid tenkt i disse nye boligene og næringsbyggene som vi setter opp for våre kunder. Og så kommer vi med anbefaling. Ja, men hva med å bruke den og den klassiske enkle fliser med god kvalitet.

00:26:50 Taler 2

. Det er ikke ofte at hvis jeg kanskje dere være snill og bruke knallblå eller knallrosa eller, og så har vi jo prosjekt som de vil ha det og spesielt skole og de får skulle være tilbake igjen så her inne. Hvis dere går inn her og ser etterpå, så er det ganske fargerik.

00:27:12 Taler 1

På toalettene her.

Vedlegg 5

00:27:14 Taler 2

Men i går an det er faktisk mulig å lage det litt stilig, selv om det kanskje ikke var ikke det. En interiørarkitekt hadde valgt da.

00:27:28 Taler 2

Vi skal jo bygge om her nå og bygge på.

00:27:33 Taler 2

Oppe toppetasjen.

00:27:36 Taler 2

Ut på sidene

00:27:37 Taler 2

Og da tenker vi, og at altså alt som vi har, det er.

00:27:42 Taler 2

Det er nå 30 år gammelt det scenen det går fint da. Da male de frontene som vi har kan gjenbruke det vi kan.

00:27:51 Taler 2

Det er ikke nødvendig å kaste alt ut, da.

00:27:54 Taler 1

Det er jo kontorlokalet du snakker om no?

00:27:59 Taler 1

Der er du en del lydkrav, hvis du da imellom kontorene.

00:28:03 Taler 2

Jo det har du, og det er jo kanskje det som er det største problemet sant, og det var jo det vi så ned i nygårdsgaten og sånt før alt er limt og skrudd og.

00:28:13 Taler 2

Fuga, sånt så du får.

00:28:15 Taler 2

Ikke det.

00:28:15 Taler 2

Ut som en helhet.

00:28:18 Taler 2

Så den vegge inntil det møterommet der har vi jo måttet laget nye profiler selv sant av annen overskuddsmateriell, så det er jo bygd på plassen som vi bare brukt glasset, og så har vi bygd opp nye profiler.

Vedlegg 5

00:28:39 Taler 2

du ser jo at det ikke er nytt

00:28:48 Taler 2

men fullt mulig og det er fin altså. Vi er nok ikke opp i topp lydkrav, men du klarer deg ja, helt godt nok tenker jeg til et møterom så du ikke skal sitte og snakke veldig sånn konfidensielt på.

00:29:10 Taler 2

Og hvem som sitter i begge møtene eller rommene her for da. Altså du hører ikke hva som blir sagt nødvendigvis. Men det er støy.

00:29:21 Taler 1

Men det er jo egentlig lydvegg da. han er jo brukt som. En lydvegg.

00:29:25 Taler 2

Ja, men han holder sikkert ikke kravene sine lenger i det hele tatt.

00:29:30 Taler 2

Nei, men han er en gammel lydvegg.

00:29:34 Taler 1

For dere, som er en entreprenør. Hva er de største utfordringene med å bruke igjen i fra et rehabiliteringsprosjekt?

00:29:42 Taler 2

Største utfordringen er jo det at ikke du får brukt det.

00:29:45 Taler 2

Direkte, så du trenger mellomlagring plass.

00:29:49 Taler 2

Og i Bergen, så har vi ser det enda. Det er mange som jobber med forskjellige initiativ, både ja, men det er stort sett private initiativ alt sammen. Frydenbø har et veldig bra. Dei burde dere kanskje ha snakket med?

00:30:04 Taler 1

Ja jeg har møtt med han Per i fra Artech

00:30:20 Taler 1

Det er vel et lite pilotprosjekt?

00:30:23 Taler 2

Ja, men de har ja, nå har de fått. De hadde fått en million i støtte, så han snakket man.

00:30:24 Taler 1

Vedlegg 5

Det er ganske stort pilot.

00:30:29 Taler 2

I går faktisk.

00:30:32 Taler 2

Så de vil jo få i gang en sånn gjenbrukshallen rett og slett hvis.

00:30:38 Taler 1

Ja vi har.

00:30:39 Taler 2

Du ja, så jeg vil jo ha gjenbruk i det bygget som du holder på med og skal opp i forhold.

00:30:43 Taler 2

Til den blir gjenbrukshallen.

00:30:44 Taler 3

Ikke sant? Ja.

00:30:46 Taler 2

Kunne vise løsninger da

00:30:47 Taler 1

Og vi har jo vært på morgenmøte med proptech innovation og hørt litt ifra de.

00:30:54 Taler 1

Da, og det er jo mange initiativ i Bergens område.

00:30:58 Taler 1

Ja, det er jo ingen som har fått det likka bra til som de på Østlandet for eksempel.

00:31:03 Taler 2

Nei, men jeg tror, at hvis vi skal få det til, så er de nødt til å gå inn i offentlige og store. Og ikke sant der?

00:31:09 Taler 2

Er det jo entra som?

00:31:11 Taler 2

Har tatt den største delen av det i lag med Oslo kommune, og da jeg tror ikke det er så lett å få det til, hvis det ikke fordi at han sitter og kjemper litt på hver sin tue og også.

00:31:23 Taler 2

det finnes jo mange gode løsninger i dag, og ikke sant? I forhold til å digitalisere eller få det ut gjennom markedet. Men jeg vet ikke hvor mange arkitekter vi hadde inne på nygårdsgaten, men.

Vedlegg 5

00:31:34 Taler 2

Jeg tror det var.

00:31:35 Taler 2

6 eller 7 forskjellige, så vi var inne og såg på det var noe vi kunne gjenbruke ti våre bygg

00:31:41 Taler 2

Og så er de ikke klar, og så vet de ikke hvor tid byggene komme i gang.

00:31:48 Taler 2

Så det er et hvis det hadde vært mer forutsigbarhet i de offentlige prosessene altså plan og byggesak, så tror jeg at det hadde vært enklere for å kunne sagt en dato og logistikk ikkje minst.

00:32:05 Taler 2

Bare si i forhold til hva jeg undervurderte i nygårdsgaten, så tror jeg helst at det var 17.000 kvadrat. Jeg hadde kanskje ikke tatt helt innover meg at kor masse det egentlig var.

00:32:17 Taler 2

Jeg tenkte at dette lett å gjenbruke, men ja, universitetet har jo tatt veldig masse selv.

00:32:25 Taler 2

Av det som vi skulle ha, for det er så lenge du må lagre det.

00:32:34 Taler 4

Ja ein må jo lagre det.

00:32:35 Taler 2

Ja, men jeg ser de er vinduene som vi har igjen, og nå er det jo ikke så veldig mange igjen.

00:32:40 Taler 2

Men det står nå noen palle å få brukt mange av de da for så vidt, men og de har vi tegnet inn i 3 forskjellige andre prosjekt som ikke kommer i gang igjen, sant?

00:32:53 Taler 1

Ja, det er sikkert vi brukt de der

00:32:55 Taler 2

Frydenbø ville kjøpe det fordi de vil jo ha det i prosjektet sitt der nede, men de kjekkeste hadde jo vært å få lov til å bruke de i prosjektene som du allerede har tegnet det inn i den, så er du nødt til å begynne å tegne de om igjen, sant?

00:33:12 Taler 4

Men hvis jeg vil kjøpe det er lett for de å få kjøpt det da med sånne krav og godkjenning?

00:33:18 Taler 2

Ja fordi at nå er det jo åpnet opp for det i TEK 17

Vedlegg 5

00:33:25 Taler 2

At du kan gjenbruke ting skal være enklere.

00:33:31 Taler 2

Og de, der er jo merket, og så har vi alt av produktdatablad, og det er jo de som fordelen med akkurat de vinduene.

00:33:43 Taler 2

De er bare 3 eller noe er de bare blitt 5 år gamle, men de var.

00:33:47 Taler 1

Ja mellom 3 og 5

00:33:55 Taler 2

Så det er jo det å ha Produktdatabladene på det. Det gjør det jo veldig mye enklere og igjenbruke de og alt som du har informasjon om ting det.

00:34:04 Taler 1

Du mangler jo kanskje FTU biten da, men du har produkt da. Og vet hva det er?

00:34:11 Taler 2

Ja, men så er igjen sant. Så hvordan er det blitt behandlet? Og er det riktig montert i det? Det er monterte inn sånn der har du fått skade underveis og hva?

00:34:23 Taler 4

Er det lagret riktig?

00:34:27 Taler 2

Så hvis ikke vi hadde et bygg så vi selv skulle rive, og så hadde vi jo hatt et problem sant med, hvordan skal vi plassere de der vinduene?

00:34:36 Taler 1

På lageret?

00:34:36 Taler 2

ja, sant for Det er jo en kostnadsbildet i både å transportere det og lagre det.

00:34:44 Taler 2

Så det blir jo dyre dyre vinduer.

00:34:47 Taler 2

Hvis det skulle være leid det arealet til lagring

00:34:51 Taler 2

Det gjør jo vi da

Vedlegg 5

00:34:53 Taler 2

Betale strøm og liksom ha litt varme på.

00:34:58 Taler 4

Det er vel ikkje berre vinduer de lagrer der?

00:35:00 Taler 2

Jo akkurat nå så er det jo bare vinduer igjen, tror jeg.

00:35:03 Taler 1

Men vi har brukt det til mørtel, eller?

00:35:05 Taler 2

Ja bruker dette litt andre ting stort sett.

00:35:20 Taler 2

Vi bestiller jo gjerne i store kvanta for å ikkje få meir transport en du må

00:35:31 Taler 2

Så lagrer vi det lokalt, og så bruker vi det etter hvert.

.

00:35:36 Taler 2

Den grønne tankegangen.

00:35:43 Taler 1

.nå har du jo nevnt mange tips og trikset gjennom hele samtalen, men har du noen spesifikke?

00:35:53 Taler 1

Tips triks opp imot. Da å vere entreprenør da?

00:35:59 Taler 2

I forhold til gjenbruk og ombruk eller?

00:36:03 Taler 1

Alt sammen med den grønne tankegangen? Ja.

00:36:04 Taler 2

Alt alt med den grønne tankegangen.

00:36:08 Taler 1

De spesifikke tips, har du noen liggende?

00:36:12 Taler 2

Jeg tror det viktigste er for en entreprenør og kommer tidlig inn i prosjektet, uansett om det er et nybygg eller det rehabilitering, rehabilitering det å få kartlegge bygget skikkelig på alle mulige måter,

altså både hva som finnes i hele av ting som du kan igjen bruke, men og av miljøgiften sant. For det er så vi.

00:36:33 Taler 2

Vet jo det at.

00:36:35 Taler 2

I de byggene som de skal rehabilitere framover det for åttetallet. Det er masse aspekk og det.

00:36:44 Taler 2

Masse ant vi å putte inn i disse byggen, og så er ikke like bra sant? Men så var det et veldig godt byggemateriale sant disse gulvbeleggene og så fullt av.

00:36:55 Taler 2

Miljøgifter og sånt så du ikke har hatt fokus på i det hele tatt, altså når jeg var ferdig for.

00:37:00 Taler 2

20 år siden.

00:37:02 Taler 2

Ja så da regner vi alt og alt var i 22 kubikk container alt gikk på den samme. Det var ikke noe fokus på.

00:37:12 Taler 2

Så begynte vi å sortere.

00:37:14 Taler 2

Så det, at vi har jo gått ifra å ha på byggeplassen de siste 20 årene fra å ha en stor container som det kaster alltid. Så i fjor så hadde vi sortert treogfemti forskjellige sorteringsgraden, ikke sant?

00:37:33 Taler 2

Det er det vi har levert til Norsk gjenvinnings er vår partnere denne.

00:37:40 Taler 2

Så det å få komme tidligst inn for å være med og se hva er det egentlig som går an til å gjenbruke i det bygget så det allerede er?

00:37:52 Taler 2

For å være med tidlig å kartlegge sånn at du eventuelt kan få gjelden bruke de andre bygg, tegner det inn i andre bygg.

00:38:03 Taler 2

på nybygg, får være med og faktisk påvirke hva materialet valg du skal ha.

00:38:13 Taler 2

Hvordan du får det til å gå opp med moduler og størrelse.

00:38:20 Taler 2

Vedlegg 5

Hvordan bygget ligger i forhold til tereng?

00:38:24 Taler 2

Da er gjerne veldig mye mer å hente på de tingene der.

00:38:29 Taler 4

Men sei de bygger nybygg, har de fokus på at det skal være lett å gjenbruka seinere?

00:38:35 Taler 2

Det skal jeg ikke si at vi har hatt noen særlig fokus på, annet enn at vi har sagt at vi har lyst til å bygge noen ting med kvalitet, som ein kan bruka i mange år.

00:38:53 Taler 2

eg er litt sånn forganger for betong verden og mur verden . Men det er å bygge alt nå i tre for at det skal være veldig miljøvennlig, så er ikke jeg helt sikker på at det er nødvendigvis er den rette veien å gå.

00:39:13 Taler 2

Med treverk i Bergen og klimaendringer og alt så vi pokker det treet inn i da.

00:39:21 Taler 2

Og da er jeg mer redd for ikkje brann, menn vi pakker det så godt inn fordi at vi er redd for Brann at den dagen du får noen vannskader på det så får du et problem, for det råtner fort

00:39:50 Taler 2

og så har du disse bindemidlet som du bruker og ikke sant? Og tre det skal jo være miljøvennlig, men hvordan er de da bestandig hvis du ser det i et lengre perspektiv?

00:40:04 Taler 2

Det vi driver og rehabiliterer i Bergen og sånt. Det er jo stort sett mellom 50 og 150 år gammelt, sant?

00:40:13 Taler 2

Muren den er no stort sett enkel og rehabilitere. Gud kor masse betong og stål vi fyller inn i disse gamle trebyggene da.

00:40:26 Taler 2

Er de gamle trekonstruksjonene for det? At da holder jeg ikke lenger sant?

00:40:36 Taler 2

Så kan en sei masse om at betongens ikkje er bærekraftig, men.

00:40:40 Taler 2

Ja, det er faktisk et veldig godt materiale å bruka til sitt.

00:40:43 Taler 1

det er jo veldig mye gjenvunnet materiale som du brukte i betongen.

Vedlegg 5

00:40:47 Taler 2

Ja ja, det er det, og så tror jeg det er at betongbransjen nå begynner de å våkne seg etter. Vi er faktisk nødt til å gjøre det bedre.

00:41:04 Taler 2

Enig om lavkarbonbetongen begynte å bli bra.

00:41:07 Taler 1

Og det går an å bruke.

00:41:10 Taler 2

Ja, det går an å bruke det, så hva er egentlig bærekraftig og demonterbart, ikke minst sant.

.

00:41:24 Taler 2

Kanskje vi må tåle at vi hører naboen da på kontoret sitt? Jeg sier ikke at vi skal gjøre det i boliger og den biten der, men kontor så jobber du stort sett i sammen.

00:41:42 Taler 1

Riktig så vi tenker bare at kravene blir for høy i forhold til at du kan gjenbruke.? Lydkrav og brannkrav?

00:41:51 Taler 2

Ja, det er jo det vi ser på alle disse her, så vil demontere sant ja gjenbruk det.

00:41:57 Taler 2

Det skulle jo vært lett. Det skulle jo vært fleksibel løsninger. Vi har jo gjerne lagt først alt av gulv sant, og så setter vi veggene oppover, og så er det noen som klager og så fuger vi da, og så blir det tett.

Det er kanskje noen krav som er blitt for høye da?

Og materialbruken våre blir kanskje litt voldsom, sant?

Og hvis du da skal opp til høye nok lydkrav, så må du jo kanskje på med både 2 og 3 lags gips på hver side. Altså er det egentlig bærekraftig eller?

00:42:30 Taler 1

Det skal 2 lag med gips på alle veggene innvendig i hele bygget.

00:42:36 Taler 2

Ja, hvis du skal klare riktige lydkrav på de aller høyeste lydkravene, så er det noe der.

00:42:41 Taler 1

Ja, det er der vi er nå.

00:42:43 Taler 2

Ja og er det bærekraftig eller er det ikke?

Vedlegg 5

00:42:48 Taler 2

Jeg håper i hvert fall at dere som kom ut no stiller litt mer spørsmål rundt de tingene når vi sitter i prosjektutvikling og.

00:42:59 Taler 2

vi trenger ikke bare å bruke det der preaksepterte løsningene egentlig.

00:43:06 Taler 2

Jeg tror så god entreprenør, så er du nødt til å være med å være en god rådgiver.

00:43:09 Taler 2

Du må utfordre littegrann, er dette her riktig måte å gjøre det på, er det egentlig nødvendig?

00:43:16 Taler 2

Er det så ofte at du trenger disse samtalene som er så konfidensielle at det er ingen som skal høre?

00:43:23 Taler 2

Eller holder det kanskje med ett sånt lydtett rom.

00:43:30 Taler 2

Om noen hører at du sitter og snakker, bare summingen sant får ikke med deg hva som blir sagt allikevel.

00:43:39 Taler 2

Er vi der at ikke kan?

Sitte og jobber side om side.

00:43:46 Taler 2

Jeg tror det betyr nødt til å utfordre det hvis du skal være en god entreprenør og en god entreprenør skal være en god rådgiver og tenker eg.

00:43:55 Taler 1

For å bli bedre på dette her med gjenbruk, hva er det drivere ønsker du i fra Departementet staten, altså er det dette her med kravene?

00:44:10 Taler 2

Kravene ja kravene er jo det.

Som absolutt må gjøres nåke med, det er viktig at de statlige går fram for å være en gode rollemodeller, kompetansen har vi jo ikke sant, så det er jo noen ting med å bygge opp kompetanse på det.

00:44:43 Taler 2

Materialkunnskap superviktig, helt klart.

00:44:54 Taler 1

Vedlegg 5

På Sundt driver vi å rive betongdekke og bygge opp igjen betongdekke, men før da så reiv de som eier Sundt alt innvendig. Veit du om noe av det blei tatt igjen?

00:45:05 Taler 2

Det vet jeg faktisk ikkje.

00:46:32 Taler 1

Hvis vi tar det samme spørsmålet oppe på Othun, da var vi med der fra starten av.

00:46:38 Taler 2

Jeg nei, det var jo gjort et forprosjekt der, og så kom vi inn som totalentreprenør.

00:46:45 Taler 1

Men fra byggeprosessen startet altså rivingen. Vi var inne tidlig på rivingen og?

00:46:50 Taler 2

Ja, d rivingen hadde vi jo med, men det var så utrolig masse asbest i det bygget sant, så det er Ødelegger for å ta vare på ting.

00:47:09 Taler 1

Utenom de bjelkene var det noe mer, så hadde vært mulig å tatt vare på det. Det var jo et basseng og pumpe?

00:47:16 Taler 2

Alt var såpass ødelagt. Da hadde jeg helt sikkert gått an å ta vare på meir, Det vil jeg nok tro men, De tekniske løsningene våre har vel fått en ganske sånn grei fart de siste 10 årene, og.

Det går vel fra år til år, egentlig da.

00:47:41 Taler 2

og energieffektivitet i forhold til å bruke gamle ventilasjonsaggregat.

00:47:48 Taler 2

eller varmpumpe eller basseng, pumper og sånt det.

00:47:53 Taler 2

Stort sett lite bærekraftig uansett.

00:47:57 Taler 2

vi har jo vært rundt om reparert masse basseng.

00:48:01 Taler 2

Ja muravdelingen ja og så bassengene i seg selv er jo stort sett alltid mulig å gjøre noen ting med.

00:48:09 Taler 2

Vedlegg 5

Men så skal du ha et moderne og anlegg, og så skal det være stort nok til at du kan ha internasjonale stevner altså ja.

00:48:21 Taler 2

Men, men vi har et veldig fint prosjekt nå da der de skal gjøre bassenget om til en sånn chill område på en skole.

00:48:32 Taler 1

Som de kan være oppe i bassenget, da?

00:48:34 Taler 2

Ja så det der beholder vi bassenget, og så har vi tegnet inn, for det er sant i det design. Og hvordan skal du klare å få bruke det om igjen? Så vi tegner inn atrium og sånt

00:48:47 Taler 2

Ja den aktivitetsbaserte område egentlig.

Slippe å rive

00:48:56 Taler 2

Der beholder vi flisene og alt sånn som er det.

00:48:59 Taler 2

Og så legger vi til ting og.

00:49:03 Taler 2

For å få det greit i forhold til lyd. Ja litt ting opp på veggene, og der er vi gjenbrukte gamle ting. Som skulle ha vært reve.

00:49:12 Taler 1

Det er supert med sånne prosjekt

00:49:15 Taler 2

Jo, det kommer jo flere av det.

00:49:20 Taler 1

For 10 år sia hadde de revet heller svømmehallen og bygd på nytt.

00:49:22 Taler 2

Ja, det er så blant annet tar vare på å reparere på en gammel ballbinge. Det er mer fokus i fra byggherren og på hva de kan gjenbruke.

00:49:36 Taler 2

Hva de utfordrer oss som bransje på. For vi trenger at noen utfordrer oss før vi blir gode på det.

00:49:45 Taler 1

Betong, Det er en av de vanskeligste materialene å bruke igjen hvis du ikkje lar det stå.

Vedlegg 5

00:49:51 Taler 1

Men er det noe muligheter for når vi bruker de nye typer prefabrikerte dekkene?

00:49:58 Taler 1

Å demontere disse sån som de har gjort med hulldekkene?

00:50:02 Taler 2

Ja vi har jo Nesttun parkeringsanlegg. Det bygde vi for snart 10-15 år siden. det er jo bygd for at du skal kunne demontere det bygd i betong og leka.

00:50:19 Taler 1

Ka tiltak har de gjort der?

00:50:21 Taler 2

Det det var helst dimensjoneringen på det.

og at alt er skrudd av stål, istedenfor å sveise det sammen.

00:50:35 Taler 2

Fugestøpen må du skjære oppigjen da, men det må du uansett.

00:50:41 Taler 2

Men det er iverfall laget for at det kan demonteres.

00:50:45 Taler 2

Det var Bergen kommune tidlig ute med.

00:50:50 Taler 1

Det er jo smart.

00:50:53 Taler 2

For det var vel og egentlig noe som bare skulle stå i noen år, men det står no der fortsatt.